

4 Programma Ondernemend Zeeland

Inleiding en ontwikkelingen

Zeeland scoort op dit moment goed als we kijken naar economische cijfers zoals het bruto regionaal product, het werkloosheidscijfer en het inkomen per hoofd van de bevolking. Tegelijkertijd staat de Zeeuwse economie voor grote uitdagingen: de krappe arbeidsmarkt, de gevolgen van de coronacrisis en de transitie naar een klimaatneutrale economie. Onze aanpak richt zich daarom op:

Europa, Rijk en Regio

Om innovatie te stimuleren zijn subsidies nodig (Europees, nationaal en provinciaal). Ook fondsen die geld lenen helpen bij innovatie. Via Impuls Zeeland helpen we startende en innoverende bedrijven in verschillende sectoren. We werken samen met de sector en kennisinstellingen aan de Foodagenda en de Visserij-agenda. Hierdoor versterken we het ondernemerschap op het gebied van landbouw en visserij. We helpen de sector ook met een actieve lobby bij Rijk en Europa. Door deelname aan Europese en landelijke subsidieprogramma's kunnen we innovatie projecten in Zeeland starten.

Vestigingsklimaat, talent en kennis

Een gezonde economie heeft een passende infrastructuur voor onderwijs, goed personeel en goede ondernemers nodig. We werken hier aan door het programma Campus Zeeland uit te voeren. Ook werken we aan het oprichten van een Delta kenniscentrum (Delta Climate Center). Zeeuwse bedrijven hebben de komende jaren duizenden arbeidskrachten nodig. De krapte op de arbeidsmarkt maakt dit lastig. Oplossingen zoeken we in het beter gebruik maken van mensen die nu in Zeeland werken. Maar het is ook nodig om mensen van buiten Zeeland voor werk naar Zeeland te halen. Het verbeteren van het imago van Zeeland als plek om te leven, werken en studeren is hiervoor belangrijk.

Innovatie, valorisatie en ontwikkeling

Zeeland heeft een goed klimaat voor vindingrijke ondernemers die innovaties omzetten in concrete producten of diensten. Tegelijk blijven we nog achter bij de rest van Nederland. De innovatiekracht van bedrijven is belangrijk voor de concurrentiekracht van Zeeland. We willen de innovatiekracht van Zeeland sterker maken. Dat is ook belangrijk voor bijvoorbeeld de aanpak van maatschappelijke uitdagingen.

Transitie naar een duurzame en klimaat-neutrale economie

Voor de Zeeuwse economie zijn vernieuwing en duurzamer maken van sectoren als de industrie, logistiek, landbouw en toerisme belangrijk. Het programma "Energie en Klimaat!" in de jaarrekening beschrijft hoe we dit gaan doen. In dit hoofdstuk beschrijven we onderwerpen als circulaire en biobased economie. Met een circulaire economie bedoelen we een economie waarbij we materialen steeds opnieuw gebruiken. Bij een biobased economie gebruikt men vooral natuurlijke materialen van planten of dieren. We werken bijvoorbeeld aan het sluiten van kringlopen van materiaal in onze regio en we kijken naar hoe de waarde van materialen goed kan blijven.

Speerpunten

Het versterken van de regionale economie doen we door in te zetten op:

Europa, Rijk en Regio:

- Deelname aan de Europese programma's OP Zuid, POP 3, Interreg Vlaanderen-Nederland en het Straits Comité (voorheen Interreg Twee Zeeën) en Interreg B en C: we willen de mogelijkheden van deze programma's maximaal benutten voor Zeeland.
- Voorbereiding en inzet Zeeland voor Toekomstig Cohesiebeleid na 2020 (samenwerking in Zuid-verband, IPO, met Vlaanderen).
- Verschillende organisaties te ondersteunen die onderdeel uitmaken van de economische basisinfrastructuur. Bijvoorbeeld NV Economische Impuls Zeeland, EN-Zuid, het Roosevelt Institute for American Studies, Dockwize en Economic Board Zeeland.

Vestigingsklimaat, talent en kennis:

- Het versterken van het imago van Zeeland als regio om te leven en te werken. Het behouden van het sterke imago als toeristische bestemming.
- Samen met publieke en private partners (ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden) te zorgen dat de arbeidsmarkt voldoende goed gekwalificeerde arbeidskrachten biedt. Zo kunnen we voldoen aan de vraag van de Zeeuwse werkgevers.
- Het realiseren van Campus Zeeland, met focus op de thema's water, energie en voedsel.
- De Onderwijs- en kennisinfrastructuur op het gewenste niveau te houden.

Innovatie, valorisatie en ontwikkeling:

- Het verstevigen en uitbouwen van het regionale innovatie-ecosysteem en uitvoering te geven aan het Investeringsfonds Zeeland BV.
- Het realiseren en versterken van Kennis- en Innovatienetwerken binnen iedere Zeeuwse economische sector.
- De concurrentiepositie te verbeteren en werkgelegenheid te behouden.

Transitie naar een duurzame en klimaatneutrale economie:

- Verduurzaming industrie (zie programma "Energie op klimaat!").
- Verandering naar een circulaire en biobased economie door het sluiten van kringlopen en het benutten van groene grondstoffen.

Reguliere taken

De Provincie zet zich in voor een sterke regionale economie en duurzame economische groei. Om dit te bereiken werkt de Provincie aan het vestigingsklimaat voor bedrijven en werknemers. Een sterke regionale economie kan niet zonder kennis en innovatie. De Provincie zorgt daarom voor goede randvoorwaarden en samenwerking met onderwijs- en onderzoeksinstituten.

Beleidskader

- [Economisch Uitvoeringsprogramma 2022-2027](#)
- [Post-Corona Versnellingsplan Zeeland](#)
- [MKB Samenwerkingsagenda en MKB Actieplan \(Rijk-Provincies\)](#)
- [Implementatieagenda Smart Industries \(Rijk\)](#)
- [IBP programma \(Rijk, Provincies, gemeenten\)](#)
- [RIS 2021 - 2027 \(Regionale Innovatie Strategie\)](#)
- [Campus Zeeland](#)
- [Strategische agenda Economic Board Zeeland](#)

Maatschappelijk effect

De Provincie Zeeland zet in op versterking van de Zeeuwse economie. Concreet betekent dit:

- Het versterken van de innovatiekracht van het Zeeuwse bedrijfsleven.
- Het verhogen van het Bruto Regionaal Product en daarmee het welzijn van de Zeeuwen.
- Voldoende werkgelegenheid én voldoende arbeidsaanbod op alle niveaus (van laaggeschoold tot wetenschappelijk) Groei van de regionale innovatiekracht met focus op de Zeeuwse economische sectoren.
- Een sterk imago van Zeeland dat ervoor zorgt dat mensen hier graag komen leven werken en ondernemen.
- Inzet op maatregelen om negatieve effecten van corona voor het midden- en kleinbedrijf te beperken.

Doelstelling

Concurrentiepositie logistiek

Omschrijving (toelichting)

De logistieke sector bevindt zich in een groot veranderingsproces, door energietransitie, digitalisering, robotisering, datamanagement enz. De provincie ondersteunt waar mogelijk bedrijven bij deze opgaven en het implementeren van deze ontwikkelingen in hun bedrijfsvoering. Doel is dat de Zeeuwse logistieke sector hun marktpositie behoudt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Dit is een continu proces. Op diverse manieren bereiken we dit. We ondersteunen Zeeland Connect. We zijn aangesloten bij de goederen vervoer corridor Zuid en werken met de partners van dit samenwerkingsverband (provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Noord-Brabant, de havenbedrijven North Sea Port, HBR, HVA , Moerdijk en enkele Ministeries aan de logistieke opgaven.

Acties

Ondersteunen van logistieke bedrijven bij robotisering en digitalisering

De Provincie subsidieert een deel van de organisatiekosten van netwerken. Voorbeelden van zo'n netwerk zijn: (nog invullen). Het doel is stimuleren van innovatie en samenwerking in deze sectoren. Daarnaast informeert de Provincie de bedrijven over mogelijkheden voor subsidies. De Provincie neemt deel aan diverse landelijke innovatie overleggen. We delen de kennis uit deze overleggen met onze regionale partners. In samenwerking met het KIC|MPI werken we aan de robotisering en digitalisering van de proces industrie. In 2023 nemen we initiatieven om mogelijkheden van circulaire economie in de procesindustrie te gaan gebruiken. In 2023 werken we de samenwerking tussen het KIC|MPI en de andere netwerken verder uit met als doel de innovatiekracht te versterken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Dit is een continu proces. De Provincie stimuleert Zeeland Connect die in hun port folio een innovatielijn digitalisering hebben opgenomen. Een werkgroep binnen Zeeland Connect maakt in samenwerking met de topsector en het bedrijfsleven uitvoeringsplannen. Dezelfde lijn volgt het KIC-MPI . De Provincie is ook deelnemer aan de goederenvervoercorridor Zuid waar in het meerjarenprogramma digitalisering ook een belangrijk onderwerp is en de Provincie tracht aan te sluiten bij de landelijke ontwikkelingen.

Ondersteunen van logistieke bedrijven in de energietransitie

De energietransitie in de logistieke sector kent nog vele onzekerheden. Hoeveel elektrische voertuigen en vaartuigen zijn er in de toekomst? Wat zijn de gevolgen voor de vraag naar elektriciteit? En kan het elektriciteitsnet de vraag aan? Er is nog onvoldoende kennis over deze vraagstukken. Het gevolg is dat de logistieke sector afwacht door deze onzekerheden. Dit is niet gunstig, want de tijd om af te wachten is er niet.

De provincie heeft een coördinerende rol in deze veranderingsfase. Voor een groot deel is de strategie vastgelegd in de RES (regionale energie strategie). De activiteiten van de Provincie bestaan uit:

- Uitrol bedrijventerreinaanpak logistiek.
- Het bundelen van werk met betrekking tot onderzoek (trends van het energiegebruik en de effecten daarvan), implementatie en kennisoverdracht.
- In afstemming met landelijke partners werken aan een infrastructuur van laad- en vulplaatsen voor weg en watervervoer.
- Maatwerkoplossingen bedenken voor specifieke locaties, bijvoorbeeld bedrijven op locaties die moeilijker bereikbaar zijn.
- Samen met onze collega's van Energietransitie (RAL), Ruimtelijke Ordening (herstructurering bedrijven terreinen) en marktpartijen stemmen we projecten af om voordelen te behalen. Het doel van deze samenwerking is om de logistieke sector optimaal te begeleiden bij de energietransitie. Hierdoor kunnen we de maatschappelijke kosten van de energietransitie laag houden en de economische ontwikkeling positief beïnvloeden.
- In samenwerking met partners Europese en landelijke subsidies aanvragen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Behoudens de benoemde activiteiten is er in 2023 de Zero Emission Truck Academy gestart. Tijdens een 5 daagse opleiding zijn de logistieke bedrijven zeer uitgebreid en intensief geïnformeerd over wat de energietransitie voor hun transportonderneming betekent en welke stappen zij moeten ondernemen. Er hebben 25 bedrijven zich ingeschreven en allen waren enthousiast over de inhoud van de opleiding. Inmiddels hebben nieuwe bedrijven zich aangemeld en starten in 2024 weer 2 groepen.

Er is overeenstemming bereikt met de gemeenten Reimerswaal en Schouwen-Duiveland voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek Clean Energy Hubs in de betreffende gemeenten.

Realiseren van het Fiedlab Wind op Zee (Zephyros) in Zeeland

Inmiddels is het fieldlab wind op zee operationeel. Zephyros is in de KAAP gevestigd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De besprekingen voor het realiseren van het Fieldlab Zephyros wordt nog gevoerd. medewerkers van Impuls, Campus Zeeland en de kenniswerf onderzoek de mogelijkheid om een leegstaande fabrieksruijnte in het gebied van kenniswerf in gebruik te nemen. Deze ruimte wordt dan gebuikt voor het eerste project van Zephyros (Airtube) voor het gebruik van drones bij de inspectie en beperkt onderhoud van de blades van de windmolens.

Stimuleren samenwerking en innovatie in de logistiek, o.a. via Zeeland Connect

In 2023 ontwikkelen we de interregionale samenwerking bij de goederenvervoer corridor Zuid. In het najaar 2022 maken we samen met de partners een actieprogramma. De partners zijn: Ministerie I&W, de provincies Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en de in deze provincies gelegen havenbedrijven van de goederen vervoer corridor Zuid. Dit actieprogramma leggen de partners ter besluitvorming voor aan het BO Mirt goederenvervoer corridors. In 2023 zetten we ook in op het maken van Vlaams-Nederlandse overleggen. Deze vervangen dan de K&I netwerken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is het knooppuntplan Zeeland door GS en het managementteam van North Sea Port vastgesteld. In 2024 wordt het realisatie pact (samenwerking tussen Rijk en regio) op basis van de uitgangspunten van het knooppuntplan opgesteld.

Uitvoeren visie en roadmap logistiek i.s.m. Zeeland Connect

Zeeland Connect heeft opdracht om een nieuw meerjarenprogramma op te stellen. Dit programma krijgt als basis de landelijke agenda's van het Ministerie van I&W (goederen vervoeragenda), Ministerie van EZ (actieagenda topsector), het strategisch masterplan van North Sea Port en de actieagenda van de goederen vervoer corridor Zuid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Diverse projecten zijn het afgelopen jaar in ontwikkeling genomen. Het meerjarenprogramma is door de stuurgroep van Zeeland Connect vastgesteld. De actieplannen Zero-emissie logistiek en autonoom transport Zeeland zijn in uitvoering. Een werkgroep ontwikkelt het actieprogramma Digitalisering & Robotisering. Aan diverse landelijke programma's wordt deelgenomen: Joint corridors, Catalyst, Connected Transport Corridors, Clean energy hubs, green deal binnenvaart, binnenhavens en zeehavens.

Vertalen actieprogramma 2020 -2023 van de Topsector logistiek naar regionaal actieprogramma en uitvoering van de goederen vervoeragenda van het Ministerie van I&W, benutten "Haagse en Europese" Middelen.

Het beleid is erop gericht dat de Zeeuwse ondernemers en innovators optimaal gebruik kunnen maken van de "Haagse en Europese" middelen. Ondersteuning van netwerken, bedrijven en innovators om gebruik van de middelen te maken is een toprioriteit. De Provincie heeft hierin een proactieve rol.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Dit is uitgevoerd en heeft ertoe geleid dat het knooppuntplan Zeeland is vast gesteld.

Doelstelling

Arbeidsmarkt

Omschrijving (toelichting)

Samen met publieke en private partners (ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden = triple helix partijen) zorgen dat de arbeidsmarkt voldoende goed gekwalificeerde arbeidskrachten biedt. Zo kunnen we voldoen aan de vraag van de Zeeuwse werkgevers. Hiervoor scherpen we het Aanvalsplan Arbeidsmarkt verder aan en voeren we deze in samenwerking met de triple-helix-partijen uit.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Lopende ontwikkeling. we onderhouden rondom de diverse arbeidsmarkttopgaven gestructureerd en zeer regelmatig contact met de bij de Zeeuwse arbeidsmarkt betrokken partijen en partners. De verdere aanscherping van het Aanvalsplan is hierbij een gezamenlijk aandachtspunt wat mede wordt ingekleurd door de aankomende plannen van het Rijk over de samenwerking op de arbeidsmarkt in de regio's.

Acties

Aantrekken, scholen en trainen van kandidaten voor Zeeuwse sectoren (Techniekpact, Hospitalitypact, Zorgpact, Onderwijspact)

Diverse activiteiten en programma's pakken we samen met de partners van het Aanvalsteam Arbeidsmarkt op:

- Human Capital agenda's waaronder JTF (ten behoeve van voldoende gekwalificeerd personeel voor de vergroening van de industrie), het opzetten van een nieuwe Human Capital

Call 2023, projecten in het kader van Kiezen, leren en werken in de techniek (techniekpact Zeeland) en het aanjagen en stimuleren van een vraaggestuurd onderwijsplan.

- Het verder ontwikkelen en verbinden van het Expat Center Zeeland aan het 'arbeidsmarkt-ecosysteem'.
- Het bouwen van een gestructureerde Zeeuwse aanpak Leven Lang Ontwikkelen.
- Zeeuwse arbeidsmarktinformatie (cijfers en analyses) delen via het platform ArbeidsmarktInZichtZeeland.
- Het verder ontwikkelen van het HR netwerk Zeeland.

Binnen het Aanvalsteam Arbeidsmarkt heeft de Provincie Zeeland een stimulerende procesrol om samen met partners de doelstellingen van het Aanvalsplan te realiseren. We voeren onze rol uit door de inzet van taken als: signaleren, agenderen, opstarten van activiteiten, coördineren, verbinden en faciliteren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door lopende ontwikkeling waarbinnen enerzijds diverse programma's en activiteiten gerealiseerd zijn zoals: Human Capital call met diverse projecten (zoals 'Fit2work' en 'Aand8-leerwerkplaats positief gezond werkgeverschap') en de ontwikkeling van een Human Capital Agenda ICT en digitalisering. Anderzijds is er gewerkt aan de verdere structurering van de samenwerking op de Zeeuwse arbeidsmarkt. Dit onder meer door:

- het realiseren van één Zeeuws LLO-loket,
- de verdere doorontwikkeling het Expat Center in een 'warm welkom centrum voor alle nieuwe Zeeuwen' en
- het gezamenlijke formuleren van Zeeuwse arbeidsmarktvoorstellen ten behoeve van onderzoek door het team ArbeidsmarktInzicht van het Zeeuws Kenniscentrum.

Komen tot een soepele grensoverschrijdende arbeidsmarkt Zeeland – Vlaanderen

Dit is een activiteit die al langer loopt. We doen verschillende werkzaamheden, waaronder: netwerk Eures, steun geven aan Grensinformatiepunten en aanjagen van grensoverschrijdende projecten. Ook delen wisselen we goede voorbeelden uit en zoeken we naar samenwerkingsmogelijkheden. Binnen het Aanvalsteam Arbeidsmarkt heeft de Provincie Zeeland een stimulerende rol om samen met partners de doelstellingen van het Aanvalsplan te halen. We voeren onze rol uit door de inzet van taken als: signaleren, agenderen, opstarten van activiteiten, coördineren, verbinden en faciliteren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Doorlopende activiteit met verschillende acties waaronder: grensoverschrijdende uitwisseling van goede practices en onderzoeken van mogelijke gezamenlijke, grensoverschrijdende projecten (vakgroep

arbeid Scheldemond) // partnerschap Grensinformatiepunten // verbinden, aanjagen, faciliteren projecten Scheldemond.

Ontwikkelen tool: werving, selectie en plaatsing op basis van competenties

Als onderdeel van de doorontwikkeling van het HR Netwerk Zeeland maken we een 'overzicht van goede voorbeelden' voor Zeeuwse ondernemers. Dit zijn goede voorbeelden voor 'werving, selectie en plaatsing op basis van competenties'. Binnen het Aanvalsteam Arbeidsmarkt heeft de Provincie Zeeland een stimulerende rol om samen met partners de doelstellingen van het Aanvalsplan te halen. We voeren onze rol uit door de inzet van taken als: signaleren, agenderen, opstarten van activiteiten, coördineren, verbinden en faciliteren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Tijdens de georganiseerde HR netwerkbijeenkomst dit jaar zijn diverse goede voorbeelden gedeeld van Zeeuwse werkgevers die werven en selecteren op basis van competenties. Daarnaast werden Zeeuwse werkgevers geïnformeerd over de methode "het potentieel pakken" die gericht is op het in hun kracht zetten van medewerkers en hun potentieel te benutten. Deze informatie is ook gedeeld op het HR platform.

Ontwikkelen van een gestructureerde aanpak gericht op het binden van jongeren aan de Zeeuwse arbeidsmarkt

Een doorlopende activiteit met diverse activiteiten waaronder een campagne voor eindexamenscholieren, een kick-off festival voor MBO, HBO en WO jongeren en een traineeprogramma. Binnen het Aanvalsteam Arbeidsmarkt heeft de Provincie Zeeland een stimulerende rol om samen met partners de doelstellingen van het Aanvalsplan te halen. We voeren onze rol uit door de inzet van taken als: signaleren, agenderen, opstarten van activiteiten, coördineren, verbinden en faciliteren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Lopende activiteit. Ook dit jaar is samen met de betrokken partners vanuit het onderwijs, bedrijfsleven en de overheden, onder de naam 'EEZIE' de Eindexamencampagne, de campagnes 'Hou je hoofd cool' en 'In de pocket' georganiseerd. Aan de start van het nieuwe studiejaar 2023-2024 is daarnaast het MBO-HBO-WO-Kick off Festival georganiseerd. Al deze acties worden gevoerd om data te verzamelen en gerichte acties te kunnen starten t.b.v. het binden van jongeren aan Zeeland. Dit jaar is het programma EEZIE geëvalueerd. De evaluatie biedt input voor het vervolg van de aanpak programma in in 2024.

Opzetten van een warme ontvangst van arbeidsmigranten (uit binnen- en buitenland) (Expat Center, Zeeland Commissionair)

In 2019 is het Expat Center Zeeland in Terneuzen opgericht. Het Center geeft aan internationals en hun werkgevers informatie en advies over het wonen en werken in Zeeuws-Vlaanderen. Door een warm welkom van nieuwe inwoners wordt het vestigingsklimaat van Zeeuws Vlaanderen versterkt en zullen de internationals zich vaker en langer binden aan de regio. Waarmee ze bijdragen aan het oplossen van de krapte op de Zeeuwse arbeidsmarkt. Voornemen is om het Expat Center verder uitrollen. Zowel qua doelgroep, als qua werkgebied en aantal locaties als qua werkgebied.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Doorlopende ontwikkeling: het afgelopen jaar is verder gewerkt aan de voorbereiding van een tweede vestiging van het Expat Center in Zeeland (naast Terneuzen ook in Goes), het betrekken en binden van onderwijs, bedrijfsleven en overheden aan het Centrum en de uitbreiding van de klantgroep (naast expats en arbeidsmigranten ook mensen van elders uit Nederland). Hiermee zal het Expat Centrum een 'warm welkom centrum' voor alle nieuwe Zeeuwen kunnen worden.

Opzetten van toolbox voor werkgevers

Als onderdeel van de doorontwikkeling van het HR Netwerk Zeeland wordt een 'toolbox met goede voorbeelden' voor Zeeuwse ondernemers gemaakt. In deze toolbox wordt onder meer de tool: 'werving, selectie en plaatsing op basis van competenties' opgenomen. Binnen het Aanvalsteam Arbeidsmarkt heeft de Provincie Zeeland een stimulerende procesrol om samen met de triple helix partners de doelstellingen van het Aanvalsplan te realiseren. Ten aanzien van de diverse activiteiten is de rol van de Provincie Zeeland: krachten bundeling; signaleren, agenderen, initiëren, coördineren, verbinden en faciliteren en (mede) zorg dragen voor het 'organiserend vermogen'.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is dit jaar een pilot gestart met een toolbox voor de werkende mantelzorger. Deze is ontwikkeld en wordt eerst getest alvorens de toolbox komend jaar verder uit te bouwen voor andere thema's die relevant zijn voor Zeeuwse werkgevers.

Doelstelling

Concurrentiepositie Food

Omschrijving (toelichting)

- Eind 2023 is de concurrentiepositie in de aquacultuursector versterkt.

- Eind 2023 is de werkgelegenheid in de visserij en aquacultuursector minimaal op hetzelfde niveau.

NB: acties met betrekking tot 'landbouw' staan in het programma "Balans in landelijk gebied".

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Onze concurrentiepositie in de aquacultuursector is sterk. Als het gaat om binnendijkse aquacultuur vervult Zeeland nog altijd een koppositie in Nederland. Gesprekken met potentiële nieuwe ondernemers zijn gaande. De werkgelegenheid in de visserij en aquacultuursector zal de komende jaren naar verwachting niet toenemen. Dit als gevolg van de saneringsronde die plaatsgevonden heeft in de kottervisserij.

Acties

Ondersteunen van kansrijke innovaties en nieuwe ontwikkelingen in de visserij- en aquacultuursector die kunnen leiden tot nieuwe bedrijvigheid of een hogere toegevoegde waarde in de keten. Hiertoe ondersteunen we ten minste 4 initiatieven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is de intentieovereenkomst Oesterkweek, Duurzaamheid en Natuur opgesteld. Deze vormt het kader voor 10 concrete initiatieven. Daarnaast zijn binnen het subsidieprogramma Zeeland in Stroomversnelling meerdere innovatieve projecten op dit beleidsterrein uitgevoerd.

Steunen van netwerkorganisaties Zeker Zeeuws en Food Delta Zeeland

Dit doen wij zowel financieel als inhoudelijk. Wij participeren in de accreditatiecommissie Zeker Zeeuws en het overleg strategische partners Food Delta Zeeland. Laatstgenoemde organisatie werkt op ons verzoek inmiddels nauw samen met Impuls Zeeland.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Aan beide organisaties is in 2023 een activiteitensubsidie verleend. Samen met financiering door het bedrijfsleven heeft dit geleid tot een groot aantal uitgevoerde activiteiten en nieuwe projecten. Zo heeft

FoodDelta Zeeland een aanzienlijke landelijke subsidie verworven en organiseerde Stichting Zeker Zeeuws een zeer succesvolle publiekscampagne voor “Streekproducent van het Jaar”. Tevens is door de structurele activiteiten van Stichting Zeker Zeeuws (o.a. communicatie en keurmerkbeheer) veel aandacht gegenereerd voor Zeeuwse streekproducten en -producenten.

Stimuleren innovatie in de Zeeuwse agrofood en aquacultuur

De regeling Zeeland in Stroomversnelling richt zich op de voorkant van de keten. Het onderzoeken van de haalbaarheid en demonstratie van nieuwe initiatieven zijn speerpunten. De mogelijkheden van Europese subsidieprogramma's brengen we onder de aandacht van bedrijven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Binnen het subsidieprogramma Zeeland in Stroomversnelling zijn onder andere de volgende initiatieven financieel ondersteund: ketensamenwerking in Food - meerwaarde van blokchaintechnologie en Biobased Protein- duurzame eiwitten uit Zeeuwse veldbonen.

Stimuleren nieuwe vormen van schelpdierkweek

Binnen de tastforce mosselkweek Voordelta onderzoeken we de mogelijkheden om mosselen op de Noordzee te kweken. Binnen de tastforce duurzame oesterkweek onderzoeken we de mogelijkheden lange termijn perspectief te bieden voor oesterkweek in combinatie met natuurbehoud en ontwikkeling.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De pilot Mosselkweek Voordelta is in 2023 concreet van start gegaan. Oesterkweek in de waterkolom wordt sinds enige tijd toegepast en ontwikkelt zich nog steeds.

Stimuleren verdere ontwikkeling van de binnendijkse aquacultuur.

Wij inventariseren de ruimtelijke mogelijkheden voor bestaande en nieuwe ondernemers op dit punt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met meerdere ondernemers wordt overleg gevoerd over initiatieven en mogelijke locaties voor activiteiten op het gebied van binnendijkse aquacultuur.

Voorzitterschap landelijke Bestuurlijk Platform Visserijoverheden

Binnen het landelijk Bestuurlijk Platform Visserijoverheden geven we aandacht aan de voor de visserijsector belangrijke onderwerpen. Denk hierbij aan aanlandplicht, ruimte op zee, Noordzee akkoord en kottervisie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Doelstelling

Concurrentiepositie Zeeuwse ondernemers

Omschrijving (toelichting)

Doel is om werkgelegenheid en bedrijven te behouden. Dit doen we door de economische structuur te verbeteren, gericht op acquisitie, regionale samenwerking en versterken innovatiekracht.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vanwege het gebrek aan geschikte bedrijventerreinen kunnen projecten die zeer interessant kunnen zijn voor Zeeland nagenoeg geen ruimte vinden met als gevolg dat deze investeringen elders in het land of in Europa plaats vinden. Vanuit Zeeuws perspectief is dit een ongewenste ontwikkeling. De in 2023 afgekondigde netcongestie vertraagt daarbij de economie in Zeeland stevig en ondermijnt onze internationale concurrentiepositie. Dit geldt ook voor uitbreidingsinvesteringen voor bestaande bedrijven en de gewenste energietransitie die daarbij plaats moet vinden. Ook hierbij is ruimte essentieel.

De acquisitie door Impuls Zeeland heeft in 2023 twee nieuwe bedrijven voor Zeeland opgeleverd. Hiermee was 20 FTE werkgelegenheid gemoeid. Het totaal geïnvesteerd vermogen door deze bedrijven bedroeg € 3.800.000.

De acquisitiestrategie is (in lijn met provinciaal en landelijk beleid) gewijzigd van "volume to value" met bedrijven die zich richten op vernieuwende, duurzame technologie of industrie en daarmee een aanvulling zijn op het innovatie-ecosysteem in Zeeland. Impuls Zeeland richt zich zoveel als mogelijk op de bedrijven met de meeste waarde voor het Zeeuwse innovatie-ecosysteem. Dat maakt dat

Impuls Zeeland scherper aan de wind vaart met hun keuzes en dus niet op alle aanvragen voor bedrijfsvestiging inspeelt.

Acties

Deelnemen aan platform ENZuid (Economisch Netwerk Zuid Nederland)

Provincie Zeeland neemt actief deel aan Economisch Netwerk Zuid Nederland (ENZuid). Hierin werken de provincies Noord-Brabant, Limburg en Zeeland samen met de Triple Helix organisaties in Zuid-Nederland. Vanuit Zeeland nemen de Provincie Zeeland en de Economic Board Zeeland deel. Ook de regionale ontwikkelingsmaatschappijen zijn aangesloten bij het netwerk. Voor Zeeland is dat Impuls Zeeland.

ENZuid maakt inhoudelijke contacten tussen netwerkpartners mogelijk. Dat doet zij door:

- Het delen van kennis.
- Het organiseren van ontmoetingen.
- Het agenderen van verbindende thema's.

De ontmoetingen vinden plaats op zowel directie niveau als bestuurlijk niveau. De ontmoetingen op directie niveau zijn:

- Driemaal per jaar een directieoverleg.
- Eenmaal per jaar een strategische sessie.
De ontmoetingen op bestuurlijk niveau zijn:
- Tweemaal per jaar een Advisory board.
- Eenmaal per jaar een bestuurlijke topontmoeting.

In 2023 vindt de jaarlijkse bestuurlijke topontmoeting in Zeeland plaats.

De verbindende thema's die door ENZuid zijn geagendeerd zijn:

- Vergroening van de chemische procesindustrie.
- Circulair bouwen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

ENZuid maakt inhoudelijke contacten tussen netwerkpartners mogelijk. Hiertoe organiseerde ENZuid in 2023 onder andere de volgende activiteiten:

- 12 september vond een themadag plaats ten behoeve van het delen van kennis.
- Op 9 februari, 20 april en 15 november 2023 vonden directieoverleggen plaats. Hieraan is deelgenomen door de provincie en de Economic Board. Impuls Zeeland is eveneens betrokken.
- Voor de jaarlijkse strategische sessie op 20 april 2023 werd als verbindend thema Circulair Bouwen geagendeerd.
- Op 5 oktober vond een advisory board meeting plaats.

- In 2023 was Zeeland aan de beurt als gastprovincie voor de jaarlijkse bestuurlijke topontmoeting. De topontmoeting vond op 14 juni 2023 plaats in Yerseke.

De verbindende thema's die in 2023 door ENZuid zijn geagendeerd zijn:

- Het Platform Groene Chemie, Nieuwe Economie (GCNE) is een initiatief van ENZuid en wordt ondersteund door de aan ENZuid deelnemende provincies. Doel is het vergroenen van de chemische procesindustrie. Het mede door het GCNE ingediende groeifonds BioBased Circular is onder voorwaarden goedgekeurd.
- In 2023 is een programma Circulair Bouwen ontwikkeld, dat de volgende jaren in uitvoering zal worden genomen.

Dockwize: uitvoering van de prestatieafspraken

We maken prestatieafspraken over de uitvoering van overkoepelende activiteiten uit het meerjarenplan "Dockwize: Your Innovation Hub 2023 - 2026". Hoofddoel is structuurversterking door het aanjagen van innovatie, groei en ondernemerschap.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor Dockwize was 2023 een spannend jaar. De focus lag op het doorontwikkelen van de dienstverlening, maar met onzekerheid over de financiering. Uiteindelijk haalde Dockwize meerjarige financiering binnen via projecten (Groeifonds, JFT en RegioDeal) en tegelijk met het ontwikkelen van deze projecten voerden ze vernieuwing door in de dienstverlening om aan te sluiten bij transitithema's water, energie en food.

Eén van de hoogtepunten waarop alles samen kwam: de start van innovatiebeweging Get Unlocked in de KAAP! Nu staat Dockwize klaar voor de opschaling: de meerjarenstrategie ligt vast, de financiering is rond, de activiteiten zijn opgewerkt en het team is uitgebreid. Dockwize is klaar voor de 'next step'!

Enkele van de successen van Dockwize uit 2023:

- 9 succesvolle ondernemersprogramma's met 386 deelnemers (ondernemers en studenten).
- 50 partners officieel verbonden aan Dockwize.
- 7 projecten experimenteerden in de KAAP met tientallen testen van zowel nationale als internationale partners.
- Lancering van Innovatiebeweging Get Unlocked tijdens Get Unlocked Energy Edition met 200 deelnemers.
- Uitbreiding van Innovatiepunt de KAAP met Food Innovatie, dat in 2024 officieel wordt geopend.
- Opgehaalde financiering uit het Groeifonds en JTF om de impact van Dockwize te laten groeien en te investeren in de activiteiten en labs.
- 2.500 bezoekers verbonden bij 50 Eat & Meet netwerklunches.
- 2 FuckUP Nights gevierd met 7 dappere ondernemers en ruim 200 bezoekers.
- Dockwize-pand verduurzaamd met 212 zonnepanelen en isolatie.
- Toekomst Trendtours gehouden op de thema's energie, food en water tijdens Contacta.
- € 1,6 miljoen werd toegekend voor energieprojecten in Boost The Grid Challenge.

Ondersteunen algemene netwerk-, acquisitie en representatieactiviteiten

Om concrete resultaten voor Zeeland te behalen en om de aantrekkingskracht te versterken, onderhouden we contacten met het netwerk. We organiseren daarvoor 1x per jaar een strategisch overleg met:

- North Sea Port
- Invest in Zeeland
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- Economic Board Zeeland
- NFIA
- Trade and Innovate NL

Bestuurlijk en ambtelijk ondersteunen we bovenstaande organisaties bij de werving van en het behouden van (internationale) bedrijven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Impuls Zeeland, FDI (Foreign Direct Investments) & International Trade, is partner in het landelijke Invest in Holland netwerk.

Zeeland is ook betrokken bij het Enterprise Europe Network (EEN). Dit netwerk is door de Europese Commissie opgezet, speciaal om mkb'ers te ondersteunen bij internationale handel en innovatie.

Ondersteunen van de Zeeuwse ondernemers (starters en MKB)

Door onder andere:

- De MKB Samenwerkingsagenda en het MKB Actieplan (voor het 'brede' MKB) verder uitwerken.
- Met het Overleg Zeeuwse Overheden onze rol vervullen in het herstel en versnellen van de regionale economie.
- Uitvoering geven aan MKB-deal Digitaal Doen Zeeland met het ministerie EZK.
- Vanuit Zeeland deelnemen aan European Digital Innovation Hub (EDIH).
- Het opzetten van en uitvoering geven aan aanvullende instrumenten gericht op familiebedrijven.
- Het opzetten van en uitvoering geven aan aanvullende instrumenten voor financiering van innovatie.
- Uitgeven van een Zeeuws Economisch Bericht.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

- Vanwege de energiecrisis en de PS-motie “Op de bres voor het MKB en maatschappelijke organisaties voor een duurzame toekomst!” is in 2023 een energie-ontbijt georganiseerd om vanuit de praktijk op te halen waar ondernemers tegen aan lopen en om hen actief te informeren over de hulplijnen die geboden worden. Er zijn dit kader in 2023 verschillende bedrijfsbezoeken georganiseerd voor ondernemers om kennis en inspiratie op te doen om stappen te zetten in de energietransitie. Hiernaast is een werkgroep opgericht voor verkenning van de behoefte aan een platform met focus op energietransitie. Vanuit de Provincie zijn hierop in samenwerking met RES Zeeland de eerste stappen genomen om een platform te bouwen, waarmee we het Zeeuwse mkb en maatschappelijke organisaties stimuleren en verder helpen met hun vragen over verduurzaming.
- Het programma Digitaal Doen Zeeland is in 2023 afgerond.
- Samen met onder andere Provincie Noord-Brabant en Provincie Limburg is Provincie Zeeland deelnemer van het Europese programma European Digital Innovation Hub (EDIH). Hier kunnen Zeeuwse ondernemers in de mkb-maakindustrie terecht met hun digitaliseringsvraagstuk. Ondersteuning wordt geboden in de vorm van o.a. quickscans, coaching en workshops en loopt via de website klikopmorgen.nl.
- In interprovinciaal verband is Provincie Zeeland deelnemer in de werkgroep digitale economie. Hierbij wordt ervaring en kennis gedeeld om het mkb vraaggestuurd en effectief van dienst te zijn om de digitalisering te ondersteunen en te versnellen om competitief en weerbaar te blijven.
- In 2023 is de pilot voor familiebedrijven ten aanzien van bedrijfsopvolging uitgevoerd door Impuls Zeeland in samenwerking met o.a. Dockwize. Hierbij is een template ontwikkeld om inzicht te krijgen in de belangrijkste aandachtspunten voor een succesvolle bedrijfsopvolging. Tevens is verkend of er behoefte is aan een ecosysteem voor familiebedrijven waarbinnen kennis en ervaring wordt uitgewisseld. Deze zaken zijn in de evaluatie meegenomen en zullen verdere uitvoering krijgen.
- In 2023 verschenen vier edities van het Zeeuws Economisch Bericht, een uitgave van Provincie Zeeland, Impuls Zeeland, Economic Board Zeeland en het HZ Kenniscentrum Ondernemen en Innoveren.

Uitvoering prestatieafspraken door Impuls Zeeland

Het vergroten van de ontwikkeling van de Zeeuwse (kennis)economie staat voorop. Om deze groei te halen doen we het volgende:

- Business development en uitvoering van projecten.
- Inzet op werving van bedrijven en investeringen.
- Behoud van bedrijven.
- Werk te maken van financiering van innovatie.
- Het stimuleren van internationale handel (Trade & Innovate).

Provinciale Staten ontvangt jaarlijks het werkplan en jaarverslag van Impuls.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Als aanjager ontwikkelt Impuls Zeeland nieuwe initiatieven en projecten in regionale en (inter)nationale samenwerkingsverbanden. Dit doet Impuls vanuit drie kerntaken:

- investeren
- internationaliseren
- innoveren

De prestatieafspraken in 2023 hadden betrekking op deze clusters. Provinciale Staten hebben conform ons deelnemingenbeleid het werkplan, de begroting en het inhoudelijke en financiële jaarverslag ontvangen.

Uitvoering prestatieafspraken door Roosevelt Institute for American Studies

Activiteiten in 2023:

- Lezingen voor studenten.
- Publiekslezingen.
- Studentenexcursies aan RIAS door verschillende universiteiten.
- Beursprogramma's voor studenten en onderzoekers.
- Organisatie uitreiking T. Roosevelt American History Award.
- Organisatie van een internationaal congres.
- Organisatie van een publiekssymposium.
- Organisatie NASA Amerikanistendag.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Activiteiten uitgevoerd door het RIAS dragen bij aan de ambitie van Campus Zeeland om een gezonde onderwijs-, kennis- en onderzoekinfrastructuur te realiseren passend bij de Zeeuwse (economische) opgaven. In dat kader zijn de volgende activiteiten binnen drie prestatievelden volgens planning uitgevoerd:

- Zeeuwse thema's (Lezing Valika Smeulders, UCR Essay-prijs Duurzaamheid, Kennisplatform Slavernijverleden Zeeland, trans-Atlantische webinars, gasthoogleraarschap Environmental History).
- Graduate School (internationale PhD congressen, studentenbeurzen, T. Roosevelt American History Award MA Scriptieprijs, studentenexcursies).
- Onderzoeksinstituut NAS Hub (beursprogramma's, (studenten)conferentie, NAS Amerikanistendag, gasthoogleraarschap).

Uitvoering prestatieafspraken door Zeeuwse Milieufederatie (ZMf)

ZMf houdt zich bezig met het verlies aan biodiversiteit, klimaatverandering en klimaatrechtvaardigheid. Dit doet de ZMf door het volgen van drie programmalijnen:

- Ruimtelijke Ordening & Landschap.
- Deltawateren.
- Duurzaamheid, circulaire economie en energietransitie.

In 2023 gaat de aandacht naar de volgende punten:

- Actieplan verduurzaming industrie Zeeland.
- Natuurinclusieve energietransitie.
- Klimaatbuffers.
- Grensoverschrijdende samenwerking.
- Gewasdiversificatie.
- Westerschelde Narrative.
- Raad van Inspiratie jongeren .

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Doelstelling

Campus Zeeland

Omschrijving (toelichting)

De Zeeuwse economie is op termijn versterkt en innovatiever geworden. Dit doen we door realisatie van Campus Zeeland, de (economische) kennis- en innovatienetwerken door te ontwikkelen en te versterken, programma's en projecten, en door behoud en versterking van onderwijs en onderzoek van PO - WO in Zeeland. De kernopgave van Campus Zeeland is gericht op het vergroten van de innovatiekracht van Zeeland & te zorgen voor een toekomstbestendige economie waarin jonge, goed opgeleide mensen het bedrijfsleven versterken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Doorlopende activiteit. Naar aanleiding van het coalitieakkoord 2023 – 2027 'Met Zeeland, voor Zeeland!' (en eerder ook vanuit stuurgroep Campus Zeeland op basis van n.a.v. een evaluatie door Berenschot (2021) en het hieruit voortkomende advies van BCI (2021), wordt, samen met partners uit het veld, gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe strategische onderwijsagenda voor Zeeland, de Campus ontwikkeling en de versterking van de Kennis- en Innovatienetwerken.

Acties

Delta Climate Center

Eind 2022 wordt het plan Delta Climate Center door de zes founding fathers (HZ, Scalda, UCR, NIOZ, UU, WUR) aan de stuurgroep Wind in de Zeilen aangeboden. Als de stuurgroep akkoord is met het plan, start in 2023 de oprichting van het Delta Climate Center.

Het DCC is onderdeel van de Campus Zeeland welke in fases wordt gerealiseerd, samen met het Joint Research Center, de nieuwe opleidingen en onderzoekstrajecten binnen Scalda, HZ/UAS en UCR (UCR Engineering & Innovation) en de samenwerking met UGent rondom Deltavraagstukken Vlaanderen/Nederland. Focus ligt op de speerpunten Water, Energie en Voedsel. Binnen Campus

Zeeland heeft de Provincie Zeeland een stimulerende procesrol om samen met de triple helix partners de doelstellingen van Campus Zeeland te realiseren. De rol van Campus Zeeland is krachten bundeling; signaleren, agenderen, initiëren, coördineren, verbinden en faciliteren; zorg dragen voor het 'organiserend vermogen'.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op 7 februari 2023 heeft de Stuurgroep Wind in de Zeilen ingestemd met het plan voor het Delta Climate Center (DCC). Een vertegenwoordiging van de Founders heeft sindsdien, onder leiding van een procesmanager en de zakelijk directeur DCC gewerkt aan de opstart van het DCC.

De leden van het DCC bestuur i.o. zijn bekend en aan de slag onder verantwoordelijkheid van een onafhankelijk voorzitter. Het bestuur wordt geformaliseerd zodra de stichting DCC is opgericht (naar verwachting voorjaar 2024).

De zakelijk directeur en de wetenschappelijk directeur zijn geworven en aangesteld. Het DCC is gehuisvest in 'de HZ-toren' op de Kenniswerf in Vlissingen. De website van het DCC is in de lucht: DCC en de social media kanalen zijn gevestigd. Het eerste DCC onderzoeksprogramma 'Delta Proteïne' is in voorbereiding: Iconen. De overige iconprojecten zijn op hoofdlijnen bekend, betrokken hoogleraren, lectoren en praktoren zijn bekend of worden geworven. Er is een 'roadmap' die beschrijft op welke wijze vanaf 2024 studenten van MBO, HBO en WO-opleidingen deel kunnen nemen aan challenges die zijn verbonden aan het onderzoek in de drie iconprojecten. En er is een proces in voorbereiding dat beschrijft hoe externe partners zich kunnen verbinden aan het onderzoek en onderwijs en hoe naar buiten getreden wordt door het DCC (met o.a. als doel het creëren van extra inkomsten voor DCC). Op basis van ervaringen uit het proces wordt in 2024 een vaste set van voorwaarden voor samenwerking ontwikkeld.

Onderbrengen onderzoeksprogramma Vlaanderen-Nederland Deltavraagstukken bij Delta Kenniscentrum

Het onderzoeksprogramma Vlaanderen- Nederland is onderdeel van de Campus Zeeland. In het onderzoeksprogramma gaat de aandacht naar de speerpunten Water, Energie en Voedsel. Als het Delta Climate Center (DCC) opgericht is, kijken we hoe dit onderzoeksprogramma bij deze organisatie in uitvoering komt. Binnen Campus Zeeland heeft de Provincie Zeeland een stimulerende rol om samen met de partners de doelstellingen van Campus Zeeland te realiseren. We voeren onze rol uit door de inzet van taken als: signaleren, agenderen, opstarten van activiteiten, coördineren, verbinden en faciliteren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Provincie heeft, mede vanwege de innovatieve aanpak middels sociale innovatie, subsidie beschikbaar gesteld voor het programma 'Meervoudig Gebruik van Nearshore and Offshore

Infrastructuren Noordzee' (MNON) , binnen het onderzoeksprogramma Deltavraagstukken Vlaanderen – Nederland. Het programma 'Meervoudig gebruik' is het derde binnen het gezamenlijke onderzoeksprogramma Deltavraagstukken UGent – Campus Zeeland.

Het Delta Climate Center is in het najaar 2023 van start gegaan. Idee is om het onderzoeksprogramma Deltavraagstukken Vlaanderen - Nederland hier onder te gaan brengen. Er zijn gesprekken gepland in het eerste kwartaal van 2024 om te bespreken hoe de inhoud, werkwijze en netwerken die in de samenwerking Campus Zeeland - Universiteit Gent vanaf eind 2018 is opgebouwd, als bouwsteen onder gebracht kan worden binnen het onderzoeksprogramma van het DCC.

Opening en start opleidingen aan het Joint Research Center

Op 15 december 2022 wordt het JRCZ officieel geopend. Vanaf het eerste kwartaal van 2023 starten de opleidingen in het gebouw. Het JRCZ is onderdeel van Campus Zeeland. De aandacht gaat uit naar de speerpunten Water, Energie en Voedsel. Binnen Campus Zeeland heeft de Provincie Zeeland een stimulerende rol om samen met de partners de doelstellingen van Campus Zeeland te realiseren. We voeren onze rol uit door de inzet van taken als: signaleren, agenderen, opstarten van activiteiten, coördineren, verbinden en faciliteren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In februari zijn de deuren van het JRCZ geopend voor studenten (mbo, hbo, wo) die daar samen met docenten, onderzoekers en de praktijk werken aan maatschappelijke opgaven rondom de thema's water, energie, voedsel en de biobased economy. Ze gebruiken daarvoor de hypermoderne labs met 'state of the art-apparatuur'. Het hele jaar door zijn er daarnaast diverse activiteiten en events georganiseerd waar ondernemers, onderzoekers en studenten kennis hebben kunnen maken met het JRCZ en elkaar (zoals een Open dag, het 'DataFest - Data4Climate', de First Lego League, netwerkbijeenkomsten, het wekelijks 'we explore together Friday en symposia en ontvangsten).

Verbinden tracks Engineering en Innovation aan (Zeeuwse) onderwijs- en onderzoeksinfrastructuur en bedrijfsleven/opgaven

Nu de Engineering en Innovation tracks ontwikkeld zijn en een succesvol onderdeel zijn van het UCR curriculum is het van belang dat het programma verbonden en verankerd wordt met de Zeeuwse onderwijs- en onderzoeksinfrastructuur en opgaven/bedrijfsleven.

De tracks Engineering en Innovation zijn onderdeel van de Campus Zeeland welke in fases wordt gerealiseerd, samen met het Joint Research Center, de nieuwe opleidingen en onderzoekstrajecten binnen Scalda, HZ/UAS , het Delta Climate Center en de samenwerking met UGent rondom Deltavraagstukken Vlaanderen/Nederland. Focus ligt op de speerpunten Water, Energie en Voedsel. Binnen Campus Zeeland heeft de Provincie Zeeland een stimulerende procesrol om samen met de triple helix partners de doelstellingen van Campus Zeeland te realiseren. De rol van Campus Zeeland is krachten bundeling; signaleren, agenderen, initiëren , coördineren, verbinden en faciliteren; zorg dragen voor het 'organiserend vermogen'.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het UCR heeft bedrijven, kennisinstellingen en andere organisaties opgezocht om hen te informeren over de uitbreiding van het curriculum met een Engineering-tracks. Het doel van deze gesprekken was: horen waar behoefte aan is, informeren over wat UCR kan bieden en om de mogelijkheden voor toekomstige stages en onderzoeksopdrachten voor studenten te bespreken. Tevens zijn er verschillende excursies georganiseerd voor studenten in het kader van het projectonderwijs. In onze contacten met UCR en partners in het veld vragen wij steeds aandacht voor deze samenwerking en verbinding en stimuleren en faciliteren wij deze waar mogelijk.

Versterken businessmodel, organiserend vermogen in intersectorale samenwerking tussen de al bestaande netwerken (professionaliseren en verbinden met eco-systeem)

De K&I netwerken verder ontwikkelen tot robuuste netwerken. Deze netwerken willen we sterker verbinden aan andere Zeeuwse innovatie projecten, zoals de Campus Zeeland, de human capital agenda's en de field-, test- en livinglabs). We willen de betrokkenheid van de Economic Board vergroten. Binnen Campus Zeeland heeft de Provincie Zeeland een stimulerende procesrol om samen met de triple helix partners de doelstellingen van Campus Zeeland te realiseren. De rol van Campus Zeeland is krachten bundeling; signaleren, agenderen, initiëren, coördineren, verbinden en faciliteren; zorg dragen voor het 'organiserend vermogen'.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 heeft Campus Zeeland de K&I netwerken ondersteund in hun ontwikkeling tot robuuste netwerken. Zo zijn vier bijeenkomsten georganiseerd met alle K&I managers over onder meer het versterken van hun netwerken, cross sectorale samenwerking en over innovatie-subsidies. In 2023 heeft Campus Zeeland aan zeven K&I netwerken subsidie verleend voor het versterken van hun organiserend vermogen. Om hun projecten en programma's goed uit te kunnen voeren, hebben de K&I netwerken voorzieningen en faciliteiten nodig. Daarom zijn we betrokken bij de ontwikkeling en uitrol van diverse programma's en projecten die het 'Innovatie ecosysteem' in Zeeland in beeld moeten brengen dan wel versterken, onder andere via de Regiodeal North Seaport District. Met de Economic Board Zeeland zijn we in gesprek over hun betrokkenheid bij de K&I netwerken.

Versterken gehele onderwijs- en onderzoekskolom van PO - WO

We werken samen met het onderwijs aan een programma van projecten voor het versterken van het onderwijs (van primair onderwijs tot wetenschappelijk onderwijs). Binnen Campus Zeeland heeft de Provincie Zeeland een stimulerende procesrol om samen met de triple helix partners de doelstellingen van Campus Zeeland te realiseren. De rol van Campus Zeeland is krachten bundeling; signaleren, agenderen, initiëren, coördineren, verbinden en faciliteren; zorg dragen voor het 'organiserend vermogen'.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Lopende activiteit. Er is regelmatig contact en afstemming geweest met partijen in de het onderwijs-kennisveld en zijn er verbindingen en relaties gelegd tussen het onderwijs/onderzoek en nieuwe ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld het Delta Climate Center en de verbinding van RIAS aan de Zeeuwse opgaven. Concreet heeft dit onder meer geleid tot:

- De monitoring rondom de transitie van het VO Zeeuws-Vlaanderen.
- Betrokkenheid bij de ontwikkeling van 'Campus Terneuzen'.
- Het in kaart brengen van het belang van internationale studenten en internationalisering in het onderwijs.
- De start met het, samen met betrokken partijen, vormgeven van de strategische onderwijsagenda zoals vermeld in het coalitieakkoord.

Doelstelling

Innovatie infrastructuur en - fondsen

Omschrijving (toelichting)

Eind 2023 zijn er nieuwe innovaties verwezenlijkt en is vergroting van de concurrentiekracht van bedrijven in Zeeland tot stand gekomen. Op basis van Wind in de zeilen vergroot het Rijk haar inbreng in het Investeringsfonds Zeeland (AGIO-storting). Hierdoor is het investeringsvermogen vergroot. Jaarlijks stort het Rijk € 5 mln (2020-2023).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Naast de bijdrage aan het Zeeuwse investeringsfonds hebben ook de Europese subsidieprogramma's (Interreg Vlaanderen-Nederland, OP Zuid en Just Transition Fund/JTF) geleid tot nieuwe innovaties waarmee zowel de concurrentiekracht als de innovatiekracht van bedrijven (en daarmee de innovatie-infrastructuur) is versterkt.

Acties

Het benutten van nationale en Europese programma's als cofinanciering bij de realisatie van innovatie en economische structuurversterking

Met de Subsidieregeling MKB innovatiestimulering Topsectoren Zuid-Nederland (MIT Zuid) wordt decentraal uitvoering gegeven aan stimulering van innovatieve haalbaarheids- en R&D samenwerkingsprojecten. Stimulus Programmamanagement is de organisatie die de regeling uitvoert. Voor 2023 streven we naar toekenning van tien subsidies voor Zeeuwse haalbaarheidsprojecten en zes subsidies voor Zeeuwse R&D samenwerkingstrajecten. Voor 2023 streven we naar Europese subsidie voor minimaal twee projecten per openstelling in de Europese subsidieprogramma's onder het ELFPO- en EFRO-programma.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben een cofinancieringsbijdrage aan de MKB Innovatiestimulering Topsectorenbeleid (MIT) regeling verleend. De subsidie is voor het stimuleren van innovatie in het MKB door middel van haalbaarheidsonderzoeken en Research & Development samenwerkingsprojecten. Voor MIT Zuid 2023 is ruim € 11,4 miljoen ingezet voor projecten die bijdragen aan de versterking van de innovatiekracht van het Zuid-Nederlandse MKB. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat draagt hier de 55% aan bij, de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland gezamenlijk de overige 45%. Er was ook dit jaar interesse vanuit Zeeland voor de MIT. Voor de haalbaarheidsonderzoeken zijn er twee van de drie aanvragen gehonoreerd. Voor R&D hebben wij weet van drie Zeeuwse consortia die aan het schrijven waren. Zij hebben zich op het laatst teruggetrokken. Redenen hiervoor waren onder andere het wegvallen van een partnerbedrijf, het niet rondkrijgen van de cofinanciering en onvoldoende tijd door drukte met de huidige bedrijfsvoering. Kortom, de MIT score voor Zeeland is dit jaar laag. Deze score wijkt sterk af ten opzichte van eerdere jaren.

In de Europese programma's onder provinciaal "beheer" zijn wisselende resultaten geboekt. Interreg Vlaanderen-Nederland (inclusief CrossRoads) en OP Zuid hebben in 2023 openstellingen gekend, waarbij meerdere aanvragen zijn ingediend en waarvan er méér dan twee zijn gehonoreerd (beide programma's zeven positieve subsidiebeschikkingen). Binnen het Just Transition Fund zijn in vier openstellingen in totaal 20 aanvragen ingediend, waarvan 10 zijn gehonoreerd met subsidie. Voor POP3/NSP zijn er in 2023 géén openstellingen geweest doordat de uitvoeringsorganisatie niet heeft kunnen leveren.

Uitvoering geven aan de Europese programma's waarin Zeeland partner is

- De vijf Strategische hoofdpunten en de vastgestelde Regionale Innovatie Strategie 2021-2027 (RIS) zijn vertrekpunten. Samenwerking is nodig met de andere Zeeuwse Opgaves en onze Zeeuwse partners (gemeenten, waterschap, bedrijfsleven, Economic Board, Cultural Board en kennisinstellingen). Maar er is ook samenwerking nodig in Zuid-verband, in IPO verband en met Vlaanderen.
- Uitvoering geven aan de Europese programma's. Zeeland is hierin partner samen met OP Zuid, NSP, Interreg Vlaanderen-Nederland, Interreg B en C programma's, EMVAF. We willen de mogelijkheden hiervan benutten voor Zeeland.
- Het bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking door onder andere het Straits Comité (acht regio's rond de Noordzee in Nederland, België, Frankrijk en het VK) en de Scheldemonde Raad. Daarnaast subsidiëren we kleinschalige grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten binnen die acht regio's.
- Kansen rond de ontwikkeling van fondsen waar mogelijk beïnvloeden voor benutting in Zeeland. Hiermee willen we een optimaal bereik van de vijf Strategische hoofdpunten en de vastgestelde Regionale Innovatie Strategie 2021-2027 (RIS) halen.
- Uitvoering geven aan het Just Transition Fund Zeeuws-Vlaanderen/Vlissingen-Oost.
- Ontwikkelingen op het gebied Europese Green Deal (w.o. in het bijzonder Europese Digitale Agenda en Farm2Fork Strategie) monitoren. Waar mogelijk vertalen we ontwikkeling naar de Zeeuwse uitvoering van de Europese subsidieprogramma's.
- MKB- en andere bedrijven informeren over Europese subsidiemogelijkheden, zoals de programma's onder de ELFPO- en EFRO-fondsen.
- MKB en andere bedrijven informeren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben de afgelopen jaren uitvoering gegeven aan de openstellingen van OP Zuid, Interreg Vlaanderen-Nederland en de Interreg B- en C-programma's. Voor NSP zijn in 2023, als gevolg van externe invloeden, geen openstellingen geweest.

Uitvoering geven aan de subsidieregeling Zeeland in Stroomversnelling.

De regeling 'Aanjaaggelden Zeeland in Stroomversnelling' stelt subsidies beschikbaar voor haalbaarheidsonderzoeken en demonstratieprojecten om innovaties te stimuleren. Het doel is om daarmee de Zeeuwse economie duurzaam te versterken en de concurrentiepositie te verbeteren. Zeeuwse gemeenten, rijk en de provincie financieren de regeling. 2023 is het laatste jaar van de huidige regeling. Van de middelen worden in 2023 drie openstellingen uitgevoerd:

- 2 brede openstellingen voor haalbaarheidsonderzoeken en demonstratieprojecten.
- 1 Human Capital Agenda openstelling gericht op het terugdringen van de krapte op de arbeidsmarkt.

We verkennen de mogelijkheden om de regeling na 2023 voort te zetten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De regeling 'Aanjaaggelden Zeeland in Stroomversnelling' stelt subsidies beschikbaar voor haalbaarheidsonderzoeken en demonstratieprojecten om innovaties te stimuleren. Het doel is om daarmee de Zeeuwse economie duurzaam te versterken en de concurrentiepositie te verbeteren. Zeeuwse gemeenten, rijk en de provincie financieren de regeling. 2023 is het laatste jaar van de huidige regeling.

In 2023 zijn er vier projecten gestart in het kader van de human capital agenda voor een totaal bedrag van € 191.125.

Daarnaast hebben twee brede openstellingen plaatsgevonden, welke hebben geleid tot 11 gestarte projecten voor in totaal € 1.411.502.

Daarnaast is er eind 2023 besloten tot een nieuwe openstelling. De projecten uit deze openstelling starten begin 2024.

Daarnaast is het traject ingezet voor verlenging van de subsidieregeling na 2023. Vanaf 2024 is hieronder meer € 1,0 miljoen euro beschikbaar vanuit de Regio Deal North Sea Port District.

Uitvoering geven aan het Investeringsfonds Zeeland BV.

- ZeelandFM geeft 25 groei- en innovatievouchers uit. Zeeland Financial Matching stimuleert en ondersteunt de groei- en innovatieplannen van Zeeuwse studenten, startups, scale-ups en innovatief MKB. Het doel is om bij te dragen aan het verbeteren van innovatie, ondernemerschap en de concurrentiekracht van bedrijven. Hierdoor versterkt de Zeeuwse economie.

- InnoGo! geeft minimaal acht leningen aan innovatieve starters/MKB-ers. Minimaal 10 starters starters/MKB-ers krijgen binnen het netwerk van InnoGo! begeleiding en coaching.
- Met het Zeeuws Participatiefonds (ZPF) verstrekken we risicodragend kapitaal, kennis en kunde van de aandeelhouders, het fondsmanagement en hun netwerken. Dit door aandelenparticipaties en/of achtergestelde leningen uit te geven aan minimaal vijf innovatieve ondernemers. Deze bedrijven zitten in de (door)ontwikkelfase of de groeifase. Ze voegen waarde toe met een belangrijk effect op de Zeeuwse economie en werkgelegenheid.
- Met 'Wind in de zeilen' vergroot het Rijk haar inbreng in het Investeringsfonds Zeeland (AGIO-storting). Hierdoor vergroot ook het investeringsvermogen. De totale omvang van de storting bedraagt 20 miljoen euro (vanaf 2021, jaarlijks 5 miljoen euro).

Het bestuur van het Investeringsfonds Zeeland BV schat in of de financiële vaste activa afgewaardeerd moeten worden. Dit gebeurt op basis van de financiële informatie van de ondernemingen. Ook gesprekken met de ondernemers en het betaaldrag bij aflossingen en rente zijn van invloed op deze inschatting. De doelstelling van het Investeringsfonds Zeeland behalen we door het verstrekken van hoog risicodragend kapitaal. Het eigen vermogen van de ondernemingen in het Investeringsfonds Zeeland is in de meeste gevallen negatief. Hierdoor is er sprake van een grote schattingsonzekerheid over de waardering van de deelnemingen en de verstrekte leningen. Deze (schatting)onzekerheid had geen gevolgen voor het oordeel van de accountant van het IFZ.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

- In 2023 heeft Zeeland Financial Matching 21 ondernemers geholpen met een innovatievoucher. Deze ondernemers hebben gezamenlijk een bedrag van €97.500 toegezegd gekregen. De doelstelling van Zeeland FM is om de groei- en innovatieplannen van Zeeuwse studenten, startups, scale-ups en innovatief mkb t/m 15 FTE te stimuleren en te faciliteren. Het doel daarbij is om bij te dragen aan het bevorderen van innovatie, ondernemerschap en de concurrentiekracht van bedrijven, wat de Zeeuwse economie moet versterken.
- In 2023 zijn via InnoGo! vanuit 54 unieke leads zeven leningen verstrekt aan innovatieve starters/MKB-ers met een investeringsbedrag van totaal € 1.435.000. Hieronder valt ook het regionaal fonds Vroege Fase Financiering. Drie ondernemers hebben intensieve begeleiding ontvangen.
- In 2023 is er door het fondsmanagement van ZPF met 33 unieke leads gesproken. Negen innovatie mkb-bedrijven zijn in 2023 financieel gesteund (leningen, achtergestelde leningen en aandelenparticipaties) voor in totaal € 3.892.000. Het ZPF heeft in 2023 twee succesvolle exits gerealiseerd.
- Voor het Fonds Verblijfseconomie Zeeland is met 20 unieke leads gesproken, wat geleid heeft tot vier verstrekte leningen onder de pilot met een totaal van € 550.000 en twee verstrekte (reguliere) leningen met een totaal van € 200.000.

Door het bestuur van het Investeringsfonds Zeeland BV wordt jaarlijks ingeschat of de financiële vaste activa betreffende de onderliggende participaties afgewaardeerd moeten worden. Deze inschatting gebeurt op basis van de financiële informatie van de ondernemingen waarin wordt geparticipeerd en waar gelden aan zijn uitgeleend, gesprekken met de ondernemers en het betaaldrag ten aanzien van aflossingen en rente.

De doelstelling van het Investeringsfonds Zeeland wordt gerealiseerd door het verstrekken van hoog risicodragend kapitaal. Het eigen vermogen van de ondernemingen waarin wordt geparticipeerd en waar gelden aan zijn uitgeleend is in de meeste gevallen negatief. Dit brengt met zich mee dat er sprake is van een grote schattingsonzekerheid ten aanzien van de waardering van de deelnemingen

en de verstrekte leningen. Deze (schattings)onzekerheid heeft voor de accountant van het IFZ geen afbreuk gedaan aan zijn oordeel. Het IFZ heeft voor 2023 een goedkeurende controleverklaring ontvangen van haar accountant.

Uitvoering geven aan het Investeringsprogramma Zeeland in Stroomversnelling 2.0

Als Provincie Zeeland geven we uitvoering aan de Regio Deal Zeeland. 2023 is het laatste jaar van uitvoering van deze deal. Projecten ronden we zoveel mogelijk af in 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

2023 was het laatste uitvoeringsjaar van het investeringsprogramma ZiS2.0 en de Regio Deal Zeeland. In 2024 worden het investeringsprogramma en de Regio Deal geëvalueerd.

Verlenen van subsidie aan voorstellen ter stimulering van innovatie en verbetering van het gebruik van financieringsregelingen

Ondersteunen en/of subsidiëren van onder andere:

- De Zeeuwse Innovatieprijs Emergo.
- Netwerkbijeenkomst excellerende MKB bedrijven.
- Initiatieven voor het versterken van het Zeeuwse startersklimaat.
- Ontwikkel-, test- en demolocaties zoals KAAP Vlissingen en OMC Middelburg.
- Bedrijfsregeling Interreg (opvolger CrossRoads).
- Familiebedrijven.
- Zeeuws Informal Investors Netwerk.
- De ZomerOndernemer.

Daarnaast vergroten we samen met Impuls Zeeland en Stimulus de bekendheid van Europese subsidiemogelijkheden onder Zeeuwse partijen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

- Ook in 2023 is, ter stimulering van innovatie en het gebruik van financieringsregelingen, een Zeeuwse Innovatieprijs Emergo editie georganiseerd. Winnaar van de juryprijs is Van Meer uit Tholen geworden en de publieksprijs is gewonnen door Hydrauision groep. Tevens is met de subsidie het alumniprogramma "Makers of Innovation" uitgevoerd. Hierbij is een aantal bijeenkomsten georganiseerd om innovatieve ondernemers van elkaar te laten leren, te laten samenwerken en verder te brengen.

- ZIIN heeft een volgende stap gezet in de ontwikkeling van een 0Zeeuwse investeerdersnetwerk. Er is een online community ontwikkeld en een verkenning uitgevoerd naar de haalbaarheid van een gezamenlijk fonds.
- Het vernieuwde Interreg programma CrossRoads Vlaanderen-Nederland kende in 2023 de eerste openstelling.

Doelstelling

Marketing en Imago

Omschrijving (toelichting)

Een sterker Zeeuws imago helpt bij het aantrekken van toeristen, arbeidskrachten, inwoners, studenten en nieuwe bedrijven. Doel is het herpositioneren van het Zeeuwse imago zodat mensen Zeeland meer en eerder gaan overwegen als plek om te recreëren, verblijven, leven, wonen, werken en studeren.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het herpositioneren van het Zeeuwse imago zodat mensen Zeeland meer en eerder gaan overwegen als plek om te recreëren, verblijven, leven, werken en studeren. Dit blijft nog steeds een belangrijke opgave. Een sterker Zeeuws imago helpt bij het aantrekken van toeristen, arbeidskrachten, inwoners en nieuwe bedrijven. De beoogde oprichting van een organisatie voor regiomarketing in 2021 is niet doorgegaan. De uitvoering van de regiomarketing blijft zodoende tot dit moment voortgezet worden binnen de Provinciale organisatie. Een team van gespecialiseerde medewerkers werkt hier vanuit een gemeenschappelijke basis aan (merk- en marketingstrategie etc.). Zij werken aan de positionering van Zeeland vanuit een samenhangende visie op het toepassen van technologie en het gebruik van data, gebruik makend van de vastgestelde positionering Shaping the future delta.

Acties

Continueren van de digitale marktwerking dmv het platform www.zeeland.com en daaraan verbonden social media kanalen..

Continueren van de digitale marktwerking door middel van het platform www.zeeland.com en daaraan verbonden social media kanalen. Belangrijk hierbij is om in contact te blijven met geïnteresseerde doelgroepen en het aantal fans van Zeeland verder uit te breiden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is met groot succes gewerkt aan het continueren van de digitale marktwerking door middel van zeeland.com en bijbehorende socialmediakanalen. Het platform is nationaal en internationaal

beter zichtbaar geweest en bezocht door geïnteresseerde doelgroepen. Zo zijn de bezoekersaantallen toegenomen met 12%, is onze totale e-maildatabase gegroeid met 47% en zijn ook de fans op alle gerelateerde socialmediakanalen toegenomen.

Op basis van zoekintentie van de doelgroepen via bijvoorbeeld Google, zorgden we dat we gevonden werden zodra we relevant waren. Op basis van content kalenders voor social media zorgden we dat we pro-actief in contact kwamen met onze doelgroepen. Toegepaste content bestond uit onderwerpen gerelateerd aan leven, werken, studeren, ondernemen en recreëren in Zeeland.

De bestaande positionering 'Zeeland Land in Zee' evalueren en waar nodig verder door ontwikkelen in producten en campagnes.

Verder vorm geven aan de nieuwe positioneringsstrategie voor Zeeland door samen met netwerkpartners nieuwe initiatieven te ontwikkelen. De organisatie voeren we samen met partners uit. We communiceren hierover via onze kanalen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In mei 2023 besloot de Kopgroep dat er voldoende draagvlak was om de stap te zetten om te komen tot de oprichting van een zelfstandige merkorganisatie. Direct na het zomerreces is een procesmanager (met onder meer jarenlange ervaring bij Brainport Eindhoven) als inhoudelijk adviseur en procesbegeleider aan de slag gegaan. Dit in nauwe samenwerking met de Kopgroep die maandelijks bijeen is gekomen. Begin 2024 moet dat resulteren in een Koersdocument dat de basis moet gaan vormen voor de oprichting van een Stichting Merkorganisatie Zeeland.

Het uitvoeren van een nulmeting naar het Zeeuwse imago en de resultaten hiervan verwerken in een vernieuwde merkstrategie (positionering) en meenemen in de uitvoering.

Door middel van marketing- en promotieactiviteiten bijdragen aan de doelstellingen uit het toeristische beleid om toeristen te verleiden om naast het kustgebied ook andere delen van Zeeland te bezoeken. Ook willen we stimuleren dat toeristen buiten het hoogseizoen onze provincie bezoeken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vertegenwoordigers van achttien Zeeuwse ondernemers, (kennis)instellingen, organisaties en overheden, verenigd in een Kopgroep, hebben een Letter of Intent ondertekent. Hierin staat dat ze de positionering en merkwaarden van Zeeland onderschrijven en gaan uitdragen en zich gaan buigen over de organisatorische en governance vraagstukken, maar ook met het betrekken van zoveel mogelijk organisaties bij het proces om te zorgen dat gewerkt wordt aan een sterk merk Zeeland. Daarnaast hebben netwerkinitiatieven plaatsgevonden waaronder verschillende merkfiltersessies (Onderwijs en lokale overheid) en een informatiebijeenkomst op Contacta.

Jaarrond is er gewerkt aan het laden van de positionering waaronder de zichtbaarheid van het themajaar 'Zeeland en de kracht van het water'. Onder andere via social-media uitingen, artikelen in de nieuwsbrief, uitzendingen op Omroep Zeeland en een online campagne is thematiek gekoppeld aan het themajaar uitgedragen richting onze doelgroepen die de positionering ondersteunt.

Het voeren van campagnes voor specifieke doelgroepen samen met regionale partners (product-markt combinaties) en meewerken aan campagnes van partners.

Door middel van marketing- en promotieactiviteiten in samenwerking met regionale partners werken aan het bereiken van specifieke doelgroepen die nodig zijn voor het oplossen van actuele vraagstukken, zoals bijvoorbeeld het tekort op de Zeeuwse arbeidsmarkt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is tijdens Concert at SEA de campagne 'Ik wil alleen maar Zeeland' gelanceerd. Deze campagne was erop gericht om te laten zien waarom onze campagnehelden specifiek voor Zeeland hebben gekozen als regio om te wonen en werken. Zowel op het terrein van Concert at SEA als met een langer lopende online campagne hebben we specifieke doelgroepen kennis laten maken met leven en werken in Zeeland en middels een winactie bewust gemaakt van het aantal openstaande vacatures in Zeeland en zich laten inschrijven voor onze nieuwsbrieven.

Met de samenwerkende natuurorganisaties (De Zeeuwse Natuur) zijn de campagnes 'Open je deur' en 'Ommetjes' uitgevoerd met als doel om zowel inwoners van Zeeland als beoogde doelgroepen buiten Zeeland te verrassen met de bijzondere Zeeuwse natuur. Ook hier zijn online activiteiten gecombineerd met de inzet van middelen in de fysieke ruimte.

Ook is in 2023 de toeristische campagne 'Zeeuwse Smaken' gecontinueerd en doorontwikkeld met de toevoeging van video waarmee Zeeland werd geprofileerd als smaakvolle provincie en de Zeeuwse (culinaire) smaken als belangrijk doel van een bezoek aan Zeeland werden gepositioneerd. Ook is het thema 'Stad en Ommeland' doorvertaald naar een campagneconcept waarin we Zeeuwse steden en het ommeland als primaire reden positioneerden voor een bezoek aan Zeeland. Tijdens de zomermaanden is nog door middel van een gecombineerde on-en offline campagne ingezet op spreiding van toeristen in plaats, om zo de drukke (kust)gebieden te ontzien en mensen meer te laten zien en doen dan de gebaande paden. Met de samenwerking met vertegenwoordigers uit de toeristische sector wordt ingezet op een betere spreiding in toeristisch bezoek: meer buiten het hoogseizoen en ook naar andere plekken in Zeeland dan de kust.

Doelstelling

Circulaire economie

Omschrijving (toelichting)

We realiseren circulaire verdienmodellen. We stimuleren bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen tot het ontwikkelen en testen van circulaire en biobased productiemethodes, efficiënt grondstoffengebruik én circulair ontworpen producten en verdienmodellen. Dit leidt tot verdergaande samenwerking waarbij ketens worden verkort en grondstoffen uitgewisseld én nieuw ontwikkelde circulaire productiemethodes zijn opgeschaald. Ondersteunend hieraan stimuleren we de omslag naar hernieuwbare grondstoffen én verminderen we de vraag naar primaire grondstoffen door het stimuleren van hergebruik van producten en grondstoffen.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

We hebben de stand van zaken rond circulaire verdienmodellen bij Zeeuwse ondernemers in beeld gebracht. Op gebied van kennisontwikkeling en -deling hebben we stappen gezet, o.a. door het aansluiten bij het Nationaal Programma Circulaire Economie in IPO-verband, het geven van een vervolg aan de Whitepaper CBCI (over wet- en regelgeving) en het verzelfstandigen van Kennis en Innovatienetwerk circulair bouwen, waar meer dan 70 organisaties, bedrijven en gemeenten zijn aangesloten.

We hebben actief met gemeenten meegedacht over het schrijven van hun aanpak circulaire economie, en we hebben o.a. via een subsidieverlening gezorgd dat de succesvolle aanpak "Groene Chemie, Nieuwe Economie" een vervolg heeft gekregen om onze industrie te helpen overstappen op circulaire en biobased grondstoffen.

Acties*IPO provinciale krachtenkaart en kansenkaart circulair*

De IPO provinciale krachtenkaart en kansenkaart circulair borgt en richt onze provinciale inzet in IPO verband. We nemen actief deel aan alle 5 thema's bij het IPO (Circulair inkopen en aanbesteden, Circulair bestendigen van Omgevingsvisie en VTH-uitvoeringspraktijk, Ontwikkelen en uitrollen Regionale Circulaire Ecosystemen, Ondersteunen van het regionale bedrijfsleven in de CE transitie en Monitoring CE).

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

De IPO provinciale krachtenkaart en kansenkaart circulair borgt onze provinciale inzet in IPO verband. We nemen actief deel aan alle 5 thema's bij het IPO (Circulair inkopen en aanbesteden, Circulair bestendigen van Omgevingsvisie en VTH-uitvoeringspraktijk, Ontwikkelen en uitrollen Regionale Circulaire Ecosystemen, Ondersteunen van het regionale bedrijfsleven in de CE transitie en Monitoring CE). We sluiten in IPO verband actief aan bij het Nationaal Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie (NPCE).

Samenwerking Zeeuwse Overheden

We ondersteunen Zeeuwse gemeenten bij het ontwikkelen van uitvoeringsbeleid op het gebied van circulaire economie. De gemeenten hebben besloten, op de gebieden afval, inkoop en aanbesteding én de gebouwde omgeving, samen te werken. We werken daarin samen met de Regionale Energiestrategie (RES) 2.0.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We ondersteunen Zeeuwse gemeenten bij het ontwikkelen van uitvoeringsbeleid op het gebied van circulaire economie. De gemeenten werken samen op de gebieden Bouw & gebouwde omgeving, Infrastructuur & openbare ruimte, Afval & grondstoffen en Inkoop & consumptie. We werken daarin samen met de Regionale Energiestrategie (RES) 2.0. Eind 2023 is het circulaire beleidsprogramma/ uitvoeringsprogramma door alle gemeenten vastgesteld. Begin 2024 wordt hieraan een vervolg gegeven.

We helpen mee aan de doorontwikkeling van de Biobased Innovation Garden. Medio 2021 heeft het project een driejarige provinciale subsidie gekregen. De voortgang in 2022 verloopt conform planning.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Dit item vervalt (Is ondergebracht bij het K&I netwerk circulair bouwen). Voortgang is wel positief.

We rollen biobased en circulair inkopen uit binnen Zeeland via 'Maatschappelijk Verantwoord Inkopen'. SDG's (Sustainable Development Goals) zijn hierin leidend.

Het actieplan MVI, met onder andere circulaire / biobased doelstellingen, is in 2021 door GS vastgesteld. Via de 'IPO krachtenkaart CE en provinciale kansenkaarten' werken we actief samen aan de kennisopbouw rond inkoop- en aanbesteding op nationaal niveau. Ook op internationaal niveau, het Interreg4SeasProject Circular Biobased Construction Industry (CBCI) wordt kennis op- en uitgebouwd. Dit versterkt de rol van inkoop en aanbesteding op beleidsmatig 'circulair' terrein.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het actieplan MVI, met onder andere circulaire/biobased doelstellingen, is in 2021 door GS vastgesteld. Via o.a. de 'IPO krachtenkaart CE en provinciale kansenkaarten' werken we actief samen aan de kennisopbouw rond inkoop- en aanbesteding op nationaal niveau. Aansluiting bij het Nationaal Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie (NPCE) is hierbij leidend.

Op internationaal niveau blijven we actief. Het Interreg4SeasProject Circular Biobased Construction Industry (CBCI) dat in september 2022 is afgerond krijgt een vervolg gekregen via Interreg Europe (aanstelling trainee per 1-10-2023 en inzet op een 'Peer Review' North West Europe. Deze inzet versterkt mede de rol van inkoop en aanbesteding op beleidsmatig 'circulair' terrein.

We stimuleren circulair bouwen via het K&I netwerk circulair bouwen via projecten in onder andere EN Zuid-verband. We subsidiëren de Biobased Innovation Garden.

We blijven actief in dit 'triple-helix' netwerk en zorgen voor bredere kennis- en project ontwikkeling richting opschaling. We sluiten aan bij de kennisnetwerken Cirkelstad en Economisch Netwerk (EN) Zuid - Zeeland, Brabant, Limburg.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We nemen actief deel aan het 'triple-helix' K&I netwerk dat is verzelfstandigd in 2023 (als stichting). Dit netwerk stimuleert een brede kennis- en project ontwikkeling dat zich richt op opschaling. We zijn aangesloten bij de kennisnetwerken Cirkelstad en het 'Economisch Netwerk (EN) Zuid' - Zeeland, Brabant, Limburg. De Biobased Innovation Garden functioneert als (kennis)leverancier van o.a. biobased bouw materiaal en organiseert clustervorming rondom biobased toepassingen. Inmiddels zijn meer dan 70 bedrijven aangesloten bij dit netwerk.

We stimuleren circulaire innovaties bij MKB'ers, o.a. door een bewustwordingscampagne, met als opvolging circulair/biobased innovatievouchers, het CIRCO project en Symbioses4Growth(S4G) project.

In 2021 heeft het voucher project een provinciale subsidie voor twee jaar gekregen. In 2022 is het voucherproject voor één jaar verlengd. Impuls speelt hierbij een belangrijke rol.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2021 heeft het voucher project een provinciale subsidie voor twee jaar gekregen. In 2022 is het voucherproject voor één jaar verlengd. In 2023 is bekeken of de subsidie voldoende goed loopt om te verlengen tot eind 2024 (loopt nog). Uit een in 2022-2023 uitgevoerd onderzoek blijkt dat veel MKB bedrijven nog onvoldoende bewust zijn van de noodzaak van de transitie naar een circulaire economie. Men is onvoldoende op de hoogte wat CE precies kan betekenen. Daarom starten we in 2024 samen met Impuls een bewustwordingscampagne.

We stimuleren de industrie om circulair te werken, o.a. door deel te nemen aan de programmaliijn Circular Delta van Smart Delta Resources.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Binnen 'Circular Delta' wordt gezocht naar clusters met synergie op het gebied van grondstoffen en technologie. We gebruiken 'Duurzame Havens' en 'Vitaal Sloegebied en Kanaalzone' voor inspiratie, afstemming en verbinding op bestuurlijk niveau. We sluiten aan op het landelijke platform Groene Chemie Nieuwe Economie vanwege mogelijkheden voor financiering (nationaal groeifonds) naast het vormen van circulaire en biobased ketens. Eerdere activiteiten van stichting Circular Biobased Delta zijn hierin ondergebracht.

We werken aan de 'duurzame havens' samen met Portiz, NSP en Zeeuwse Milieufederatie waarbij we acties van de werkgroep Vitaal Sloegebied en Kanaalzone integreren.

We versterken de samenwerking met North Sea Port District om te komen tot een meer afgestemde aanpak voor havens en industrie. Programma's zoals Economisch Netwerk (EN) Zuid en 'groene chemie nieuwe economie' gebruiken we om doelstellingen op circulair en biobased gebied te behalen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We versterken de samenwerking met North Sea Port District om te komen tot een meer afgestemde aanpak voor havens en industrie. Programma's zoals Economisch Netwerk (EN) Zuid en 'groene chemie nieuwe economie' gebruiken we om doelstellingen op circulair en biobased gebied te behalen. We versterken de afstemming/samenwerking tussen 'Duurzame havens' en Vitaal Sloegebied en Kanaalzone'

Trendindicatoren

Trendindicatoren	2019	2020	2021	2022	2023
Beroepsbevolking	197.000	197.000	197.000	199.000	200.000
Saldo in- en uitgaande pendel	-16.900	-16.900	-11.000	-11.000	nrb
Hoog opgeleide beroepsbevolking	53.000	53.000			
Zeeuws-Vlaanderen			21%	24%	nrb
Overig Zeeland			28%	28%	nrb
Spanningsindicator vraag/aanbod arbeidsmarkt	3,58	2,26	4,49 (zeer krap)	6,52 (zeer krap)	7,50 (medio 2023) (zeer krap)
Huishoudensinkomen (gemiddeld)	40.400	40.400	45.400	45.700	49.500

Doelindicatoren

Doelindicatoren	Indicator	Stand 2020	Stand 2021	Stand 2022	Stand 2023 (medio 2023)	Streefwaarde 2024	Einddoel
Werkloosheid (Arbeidsmarkt in Zicht Zeeland)		3%	3%	3%	3%	3%	3%
Werkgelegenheid (LISA/CBS)		184.500	188.700	198.900	198.900	198.000	185.000
Werkgelegenheid groei in % (LISA/CBS)	% bruto arbeidsparticipatie (werkgelegenheid) ten opzichte van de totale beroepsbevolking in de leeftijd van 15-75 jaar (conform CBS-definitie)	0,3%	2%	5%	0%	-1%	0,5% p.j.
Economische groei in % * (CBS/Zeeuws Economisch Bericht)						1,5%	1,5% p.j.
Overig Zeeland			6,00%	5,00%	-0,10%		
Zeeuws-Vlaanderen			9,00%	-3,00%	-7,00%		
Innovatie Index			Moderate innovator	Moderate innovator	Moderate innovator	Moderate innovator	Moderate innovator (EU Regional Innovation Scoreboard)
Nieuwe bedrijfsvestigingen via Impuls			5	5	2	5	5 per jaar (trend van volume to value)

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Doelstelling	Begroting 2023	Wijziging 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Restant
Lasten					
040101-Arbeidsmarkt	497	119	616	648	-32
040102-Concurrentiepositie food	354	-	354	324	30
040103-Concurrentiepositie Zeeuwse ondernemers	2.643	252	2.895	2.834	61
040104-Campus Zeeland	808	8	816	708	108
040105-Innovatieinfrastructuur en - fondsen	5.689	222	5.911	5.783	128
040106-Marketing en Imago	940	445	1.384	1.396	-12
040107- Circulaire economie	1.252	-583	669	610	59
040108-Concurrentiepositie logistiek	2.377	-2.121	256	211	45
049999-Ambtelijke inzet	5.479	-2.847	2.632	2.666	-34
Totaal Lasten	20.039	-4.505	15.533	15.180	353
Baten					
040101-Arbeidsmarkt	-	2	2	19	-17
040105-Innovatieinfrastructuur en - fondsen	616	780	1.397	1.425	-28
Totaal Baten	616	782	1.399	1.444	-45
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	19.423	-5.287	14.134	13.736	398
Onttrekkingen					
980499 Bestemmingsreserves-Pr.4	6.582	3.293	9.874	9.874	-
Toevoegingen					
980499 Bestemmingsreserves-Pr.4	1.765	5.768	7.533	7.533	-
Mutaties reserves	-4.817	2.475	-2.341	-2.341	-
Resultaat na bestemming	14.606	-2.812	11.793	11.395	398